

Handläggare
Björn Bylund

Datum
2014-11-25
2014-12-03

Diarienummer
UAN-2014-0318

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Uppföljning av programråd och yrkescollege

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad föreslår Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att överlämna ärendet om uppföljning av programråd och yrkescollege till utbildningsnämnden för fortsatt beredning

att överlämna ärendet till arbetsmarknadsnämnden för kännedom.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har 2013 beslutat om att verka för att yrkescollege införs på yrkesprogrammen. Uppdraget är gemensamt för Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Styrelsen för vård & bildning, och övergår i kommande organisationsförändring till Utbildningsförvaltningen. Även i regeringsförklaringen lyfts yrkescollege fram.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i juni 2014 uppdragit till kontoret att i syfte att stärka kvaliteten på yrkesutbildningarna utvärdera befintliga programråd och föreslå hur samverkan mellan skola och arbetsliv kan utvecklas och hur programrådets roll kan förstärkas.

Båda frågeställningarna är viktiga utifrån att antalet sökande till yrkesutbildningar minskar, genomströmningen på yrkesprogrammen är låg och många elever avbryter eller lämnar programmen med ofullständig betyg.

En sammanställning av befintliga programråd i länet gjordes 2010 inför Gy11 av Regionförbundet i samråd med UAK. Slutsatserna från denna var

- Programrådsverksamheten är ingalunda komplett utbyggd i länet. Vissa skolor och program saknar helt programråd.
- Ojämn bedömning av kvaliteten i samarbetet.
 - Mycket bra: 7 av 25, Ganska dåligt: 3 av 25
- Lokala programråd behövs för att klara APL och uppfylla kraven inom GY11
- Regionala initiativ till programråd finns redan inom de flesta program
- Ytterligare initiativ behövs inom BF, HR och HV

Frågeställningar till rektorer

För att utveckla arbetet med programråd och skapa bättre förutsättningar för dessa har kontoret ställt nedanstående frågeställning om programråd och yrkescollege till rektorer i fristående och kommunala gymnasieskolor i Uppsala.

13 skolor har svarat. 11 skolor har inte svarat.

Av svaren framgår att de flesta rektorer anser att de programråd som finns fungerar relativt bra, mellan 4 och 6 på en 6-gradig skala. Några rektorer anger sämre funktion, eller att programråd inte finns. Flera synpunkter framkommer om att förbättringar kan göras, t.ex. genom inriktning mot yrkescollege, att flera skolor samverkar, att branschen har en mer framträdande roll, att politiker engagerar sig mer i råden. De idéer som framkommer från rektorerna bör bearbetas vidare inom Utbildningsnämnden.

Slutsatser som kan dras är att insatser behöver göras för att utveckla de lokala programråden och yrkescollege, samt att kvalitetssäkra den arbetsplatsförlagda utbildningen (APL), speciellt inom de branscher där samarbetet med arbetslivet uppges fungera dåligt.

En sammanställning av svaren framgår nedan.

	(1) Till vilket eller vilka av era yrkesförberedande program och inriktningar finns det programråd?	(2) Hur väl fungerar dessa programråd?
	Markera med X och fyll i inriktningsråd om särskilda sådana finns	Gradera 1-6, där 1=inte alls och 6=perfekt
BF	x	6
	x	4
BA	x	5
BA	x	5
BA	x (hus och måleri)	5
EE	x	6
EE	X Regionalt råd	3 (har varit på ett och vet inte så mycket)
EE	x	4
FT	Personbil	4
FT	Transport	2
FT	x	4
FT	x	4

HA	x	6
HA	x Inriktning butikssäljare	4
HA	Finns ej än.	1
HV	x	6
HV	x (lås och florist, enbart nationella yrkesråd)	2
HV	x	6
HT	Finns ej så vitt jag vet. Har träffat branschfolk men då handlade det om handledarutbildning.	
IN	Finns ej än.	1
NB	x	4
RL	Finns något som kallas Branschråd	2
TE		
VF	x	5
VF		
VO	x	4
VO	x	4
RXFL	x	5

Om lärlingsprogramråd finns, ange om detta organiseras separat, eller ingår i annat programråd:

Lärlingsprogramråd ingår i samma. Finns ingen anledning att ha separat sådant. Det är samma arbetsplatser och handledare som tar emot våra lärlingar på arbetsplatserna. Vi hade separat lärlingsprogramråd under lärlingsförsöksperioden, men lät det gå upp i det vanliga programrådet när försöksutbildningen upphörde. Däremot bedriver vi handledarutbildningar på Lundellska där vi utbildar handledarna som tar emot våra elever på arbetsplatserna och har i dessa utbildningar särskilda lärlingspass för att klargöra vad som speciellt krävs för att handleda lärlingar

	(3) Vilka organisationer, företag, funktioner eller andra parter ingår i era programråd? (personnamn behövs inte) Ange även om elever ingår.
BF	ACTIC, USIF, Helenas träningsverk.
BF	Programrektor, lärare, SYV, elever. Representerar från förskoleverksamhet, fritids och särskola samt från daglig verksamhet, AF, SKAF och politiker.
BA	BYN, Bransch, STAR, elever, rektor, lärare, politiker bjuds in men dyker ofta inte upp.

BA	Det varierar men en mängd företag från programmets olika inriktningar. Dessutom parterna för arbetsgivare och arbetstagare såsom BYN (Byggnads/BI), Entreprenörföretagen, MYN, TYA, SEKO med flera. Elever deltar.
BA	Olika byggföretag, BYN, elever, lärare, rektor
EE	Företrädare från skolor och företag i regionen, fackliga företrädare ingår också. Ej elever
EE	Få elfirmor, EOS, lärare, rektor
FT	<i>Personbil.</i> Bransch, MYN (Bilproffs.se), IF Metall, elever, lärare och Rektor <i>Transport.</i> Åkeriföreningen, Bransch, elever, lärare, rektor. TYA vid enstaka tillfällen.
FT	God representation av verkstäder, åkeri. Fackförbund och elever deltar
FT	Fordonsverkstäder, lärare, rektor, elever
HA	Intersport, Media Markt, Tele 2, Hitta.se.
HA	Ica, Stadium, Åhlens m flera butiker
HV	Handels, Frisörföretagarnas förening, Klippunkten, Salong Panczel,
HV	Olika lås- och floristföretag, lärare (elever ibland)
HV	Svenska Frisörföretagare, Detaljhandeln för stylister, Handelsanställdas förbund, programrektor, lärare, elever,
HT	Branschfolk och politiker
IN	
NB	Branschföreträdare, entreprenörer, lärare, universitet
RL	
TE	
VF	
VF	VYN, branschen, lärare, elever, rektor
VO	Vård- och omsorgscollege, se deras hemsida för mer information.
VO	Förutom skolledarrepresentation och lärarrepresentation från vård och omsorgsprogrammet, fackliga organisationer, arbetsgivarrepresentanter från landsting, kommun och privata vårdgivare samt politiker. Politikerna dyker tyvärr i princip aldrig upp trots kallelser till varje möte i god tid. Elever ingår i programrådet. Programråden ligger alltid i anslutning till Vård och omsorgscollegemöte eftersom representanter från arbetsplatser, skolor och andra berörda organisationer då finns på plats.

RXFL	Alla kontrakterade företag deltar, elever deltar.
------	---

(4) Vilka tankar har du kring nuvarande programråd och samarbete med arbetslivet i dessa?

Hur kan yrkescollege utvecklas?

Skulle gärna se att skola-bransch kunde utvecklas ännu mer. Att branschen verkligen tänkte på skolan som den naturliga rekryteringsbasen för anställningar och därför i större utsträckning deltog i undervisning/studiebesök/material.

Skolan är ofta lyhörd för branschens önskemål och jag skulle önska att branschen därför var tydligare med krav men också löften om APL osv.

Har länge varit intresserad av teknikcollage och skulle gärna se en sådan utveckling för både BA och FT. Tror vinsterna är många framförallt i att visa eleverna framtida arbetsplatser och dess krav men också för att gjuta hopp i dom kring framtida anställningar. I collageidén finns också ett utökat samarbete med skolan vilket jag skulle välkomna.

Skog fungerar bäst men de andra inriktningarna fungerar de också

Vi har fått statliga pengar som i nuläget används för att utveckla APLn. Vi har gemensamma möten där vi diskuterar vad som ska ingå i APL och vilka delar som ska göras i handeln och hur de grundas, följs upp och utvecklas i skolan. Just nu är vi i en initial fas men har massor av idéer som kan vidareutvecklas.

Samarbetet är viktigt, meningsfullt och utvecklande bl a för APL och Examensarbetets utformning.

BA:

En förutsättning för att programråd skall kunna bli något annat än informations/tankeutbyte är att det mellan programråden som sker en gång/ termin sker träffar i arbetsgrupper.

Här måste såväl skola som bransch medverka för att det skall bli intressant. Ett verkligt handledaråtagande är ett inte obetydligt ansvar och en mycket betydelsefull pusselbit i elevens utbildning. Jag kan ha förståelse för att det känns övermäktigt, framförallt för mindre företag. Vi behöver tillsammans hitta former och också avdramatisera och hitta glädjen i detta viktiga uppdrag.

Byggbranschen visar dock ett stort intresse och engagemang för utbildningsfrågor.

FT:

Avsaknad av politiker.

Borde finnas ett modernare koncept med ex föreläsare från skolverket

Nya grepp att knyta företag till praktikperioder.

Var tas de lätt funktionshindrade emot? Öppna för nya jobb, förstå funktionshinder/stoppa utslagning.

RXFL:

Då flygteknikutbildningen är en lärlingsutbildning är samarbetet med branschen och företagen mkt stort kring tex. APL och praktiska examineringar, handledarutbildning, kursutlägg m.m. Vi bjuder in politiker till möten men under mina 2 år har ingen kommit på programrådet.

Vård- och omsorgscollege har funnits länge och där stor erfarenhet finns. Kanske kan man inhämta erfarenheter därifrån?

Jag är nyanställd och kommer från en annan kommun (Sandviken) där programråd innebar att det var politiker, företagsrepresentanter, elever och personal representerade. Det är utifrån dessa referensramar jag har svarat och då har vi inte programråd på något av programmen på Ekeby. Vi har andra möten och jag förklarar dem under respektive program.

Jag ser gärna att vi har en/några politiker knutna till respektive program där jag och de kanske träffas innan för att gå igenom vad som ska komma upp på dagordningen. Vill ha en fast dagordning.

Jag har tidigare arbetat med vård- och omsorgscollege och det är relativt lätt då kommun och landsting inser värdet av att satsa tid och har en möjlighet att delta.

Det är svårare att få till tid och engagemang (tror jag) när det gäller mindre företag, Vi måste få alla att inse fördelarna med det, att det blir vinn-vinn situationer.

Vi har haft ett gott samarbete med arbetslivet så långt tillbaka jag kan minnas med programråd, handledarutbildningar varje termin för de på arbetsplatserna som tar emot våra elever. Åtminstone sedan mitten på 90-talet. Det finns ett väloljat maskineri för anskaffning av praktikplatser. Det är aldrig några problem att få praktikplatser till eleverna.

Utvecklingsområdena ligger på ett annat plan. Privatiseringen av vård och skola har komplicerat och försämrat effektiviteten av programråden något då väldigt många fler aktörer är inblandade. Det försvinner också aktörer och tillkommer nya med jämna mellanrum.

Kontinuiteten blir därför relativt dålig. Det blir skolan som står för den. Från de olika arbetsgivarna kommer olika representanter från gång till gång så det finns inte riktigt en person knuten till detta som har frågorna i sin hand. Frågorna får inget fäste ute i verksamheterna. Politikervedverkan är dessutom väldigt låg.

1. Hur får vi politikerna intresserade. Det behövs eftersom de tar besluten. Men då borde de också vara insatta i verksamheterna som de beslutar om och hur besluten slår ute i organisationen.
2. Hur hanterar vi den flora av arbetsgivarrepresentanter vi har idag jämfört med tidigare för att få en kontinuitet i deltagandet med personer som verkligen har frågeställningarna i Vård- och omsorgscollege samt programråd i sin hand.

Hur hanterar vi det faktum att det i Vård- och omsorgscollege ingår på marknaden konkurrerande skolor. Både på ungdomssidan och vuxensidan. Det sätter gränser för vad som kan tas upp och avhandlas i dessa sammanhang.

Samverkan mellan skolor vore önskvärt, dvs gemensamt programråd för de skolor som har utbildningen (kommunala och friskolor).

Företag behöver vara en mer aktiv part i råden.

Fyrissskolans frisörer och stylister har goda relationer med branschen och med facket.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
T.f. direktör